दीन् प्राजनयत् सृष्टवान् । अथार्थवादानुगुण्याय पूर्व्व-विहितेन त्र्यहेन संयुज्य इममुत्तरं त्र्यहं विधत्ते" भा० । "तदेष षडहो भवति ऋतूनेव प्रजनयन्ति ऋतुषु प्रतितिष्ठन्ति" ता० ब्रा० १० ।

गोष्ठ न० गावस्तिष्ठन्त्यत्र घञर्थे क षत्वम् । गवां स्थाने अमरः । "गोष्ठेषु गोष्ठीकृतमण्डलासनान्" माघः । गोष्ठी बहुजनाः कर्त्तृतयास्त्यस्य अच् । २गोष्ठीकर्त्तव्ये श्राद्धभेदे न० "पित्र्ये स्वदितमित्येव वाच्यं गोष्ठे तु सुश्रुतम्" मनुः "गोष्ठे गोष्ठीश्राद्धे "गोष्ठ्यां शुद्ध्यर्थ-मष्टमम्" इति विश्वामित्रेण द्वादशविधश्राद्धगणनायां गोष्ठश्राद्धस्य विधानात्" कुल्लू० ।

गोष्ठपति पु० ६० । गोः स्थानाध्यक्षे अमरः ।

गोष्ठश्व पु० गोष्ठे श्वा अचतुरेत्यादि अच् समा० । १गोष्ठस्थे शुनि तत्तुल्ये परहिंसके स्वगृहे स्थित्वा २परद्वेष्टरि च त्रिका० । षष्ठीसमासे तु न अच् समा० । गोष्ठश्वा इत्येव

गोष्ठागार न० ६त० । गोष्ठस्य सभाया बहुजनस्थानस्या-गारम् । बहुजनागारे गञ्जे हारा० ।

गोष्ठाध्यक्ष पु० ६० । गोष्ठपतौ ।

गोष्ठान न० गोः स्थानं वेदे पूर्वपदात् षत्वम् । १गवां स्थाने गोष्ठे । "व्रजं गच्छ गोष्ठानम्" यजु० १।३५ । लोके तु गोस्थानमित्येव । "गोष्ठं गोस्थानकम्" अमरः ।

गोष्ठा(पा)ष्टमी स्त्री "कार्त्तिके शुक्लपक्षे तु स्मृता गोष्ठा-(पा)ष्टमी बुधैः । तद्दिने वासुदेवोऽभूत् गोपः पूर्वन्तु वत्-सपः" इत्युक्तायामष्टम्याम् गोपाष्टमीशब्दे दृश्यम् ।

गोष्ठि स्त्री गावो वाग्विशेषास्तिष्ठन्त्यत्र स्था—बा० कि ६त० षत्वम् । १गोष्ठीशब्दार्थे २परस्परसंलापे च । "आलस्यं मदमोहौ च चापलं गोष्ठिरेव च । स्तब्धता चाभिमा-नित्वं तथाऽत्यागित्वमेव च । तएते सप्त दोषाः स्युः सदा विद्यार्थिनां मताः" भा० उ० १५६२ श्लो० ।

गोष्ठी स्त्री गावोऽनेकावाचस्तिष्ठन्ति अत्र स्था—घञर्थे क । ६त० अम्बाम्बेति षत्वम्" गौरा० ङीष् । १सभायां परिषदि । "तत्र गोष्ठीषु रथ्यासु सिद्धप्रव्रजितेषु च । भा० वि० ६ । २परस्परालापे "गोष्ठीसुखमनुभवन्त-स्तिष्ठन्ति" हितो० । ३पोष्यवर्गे च" । "विषं गोष्ठी दरिद्रस्य" चाणक्यः । ४समूहे गोष्ठशब्दे उदा० । सभायाम् अस्य पुंस्त्वमपि । "समुच्छ्रयान् पर्वतसन्नि-राधान् गोष्ठान् हरीणां गिरिसेतुमालाः । भा० व० १७७ अ० ।

गोष्ठीपति पु० ६त० १बहुपोष्यवर्गपालके २सभापतौ च ।

गोष्ठेक्ष्वेड़िन् पु० गोष्ठे क्ष्वेडते क्ष्विड—स्नेहे णिनि पात्रे समि० नि० । प्रगल्भे । युक्तारोह्या० आद्युदात्ततास्य । एवं गोष्ठेगल्भ गोष्ठेपटु गोष्ठेपण्डितः गोष्ठेशूरः गोष्ठेविजित इत्येतेऽपि पात्रेसमिता नि० । सभाप्रगल्भे सभाकुशले । पूर्व्ववत् आद्युदात्तताचैषाम् ।

गोष्ठेशय पु० गोष्ठे गोस्थाने शेते शी—अच् अलुक् स० । गोव्रतार्थं गोष्ठशयनकारके । "पञ्चगव्यं पिबेत् गोघ्नो मासमासीत संयतः । गोष्ठेशयो गोऽनुगामी गोप्रदानेन शुध्यति" याज्ञ० ।

गोष्ठ्य त्रि० गोष्ठे भवः यत । १गोष्ठे भवे । २रुद्रभेदे पु० । "नमोव्रज्याय च गोष्ठ्याय च" यजु० १६।४४ ।

गोष्पद न० गोः पदम्, गावः पद्यते यस्मिन् देशे वा "गोष्पदं सेवितासेवितप्रमाणेषु" पा० सेवितादौ षुट् । गोः पदजाते १गर्त्ते, २गोपदप्रमाणे च । ३गोभि सेवि-तदेशे ४तदसेविते वनादौ च । "बाहुभ्यां सागरं तीर्त्वा लङ्घितुं गोष्पदं लघु" रामा०ल०६९स० । "भीष्म-द्रोणार्णवं तीर्त्वा कर्णपाताल (बडवानल) सम्भवम् । मा निमज्जस्व सगणः शल्यमासाद्य गोष्पदम्" भा० श० ७अ० । ५प्रभासक्षेत्रस्थे तीर्थभेदे । तत्स्थानादि स्क०पु० प्रभा० "इयं सरस्वती पुण्या सर्वदैव हि विद्यते । पञ्चस्रोताः प्रभासे तु दुष्प्रापा त्रिदशैरपि । तस्या यत्पञ्चमं स्रोतो न्यङ्कुमत्यास्तटानि च । तस्य मध्ये स्थितं तीर्थं गोष्प-देति च विश्रुतम्" "पापिनां मुक्तिदं तीर्थमाद्या रुद्र गया स्मृता । तदास्मिन् गोष्पदं नाम कलौ ख्यातं धरातले । यदा क्षीरोदमथनात् प्रसूता लोकमातरः । तदा देवि ! समन्तात्तु ता गतास्तीर्थसन्निधौ । पदं तत्र निमग्नं च नन्दिन्याश्च शिलातले । शिलां खुरा-ङ्कितां दृष्ट्वा जानुदेशाङ्कितां तथा" इत्युपक्रमे देवान् प्रति नन्दिनीवाक्यम् । "इदं मम पदं देवाः ! शिला-संस्थं विराजते, गगनाङ्गणभूमिस्थं चन्द्रबिम्बमिवा परम् । अद्य प्रभृति भो देवा ! स्त्रैलोक्ये सचराचरे । गोष्पदं नाम विख्यातं लोके ख्यातिं गमिष्यति" ।

गोस पु० गां जलं स्यति सो—क । १बोले २उष्णकाले ३वि-भाते मेदि० ।

गोसङ्ख्य पु० गाः संचष्टे सम्+चक्ष—अच् । गोपे । अमरः "गोसङ्ख्य आसं कुरुपुङ्गवानाम्" । "तेषां गोसङ्ख्य आस वै तन्त्रिपालेति मां विदुः" इति च भा० वि० १०अ० ।